

Centre
Under the auspices
of UNESCO

International Centre for the
Integrated Management of
Watershed and Bio-Resources
in Arid and Semi-Arid Regions

قالب معرفی دانش بومی و تجارب موفق

مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع آب و خاک

سازمان منابع طبیعی و آبخیزداری کشور

مرکز بین المللی مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع ریستی در مناطق خشک و نمیه خشک

خرداد ۱۴۰۳

قالب شناسایی، ارزیابی و مستند سازی دانش بومی مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع آب و خاک

کد سند: این کد معرف کشور، استان و محل وقوع دانش بومی بوده و بر اساس دستورالعمل

دبیرخانه مرکز تکمیل خواهد شد

--	--	--	--	--

<p>اگر تمام و یا بخشی از دانش بومی توضیح داده شده در این قالب تحت پوشش حق مالکیت معنوی برای سازمان، نهاد، فرد، گروه، تشکل رسمی و یا بومی و جوامع محلی می باشد، مشخص کنید:</p>	<p>۱- حق مالکیت معنوی</p>
<p>توضیحی در مورد فرد، گروه، تشکل رسمی و یا بومی و جوامع محلی صاحب حق بهترین تجربیات/ دانش بومی ارائه دهید:</p>	

۲- طبقه بندی

<p>دانش بومی ارائه شده را بر اساس نوع عرصه/ارتباط مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع آب و خاک/ طبقه بندی کنید (می توانید چندین گزینه را انتخاب کنید)</p>	
	<p>کاربری غالب در منطقه مشخص شده</p>
	<p>جنگل</p>
	<p>مرتع</p>
	<p>بیابان</p>
	<p>مناطق جفاظت شده</p>
	<p>عملیات آبخیزداری/ آبخوانداری</p>
	<p>اراضی کشاورزی</p>
	<p>استحصال آب باران</p>
	<p>حفاظت و پیشگیری از تخریب</p>

	احیاء	کمک به اقدامات مدیریت جامع آبخیزداری و منابع آب و خاک
	توسعه	
	بهره برداری	
	سازگاری با شرایط نامطلوب نظیر خشکسالی / طغیان امراض و آفات / کاهش تولید علوفه و...	
	ظرفیت سازی و ارتقاء آگاهی	
	مشارکت، همکاری و کار شبکه ای	
	ارتقای تاب آوری و پایداری	
	بهبود وضعیت اقتصادی و معیشت پایدار جوامع محلی	کمک به اهداف مدیریت جامع آبخیزداری و منابع آب و خاک
	بهبود سرمایه های اجتماعی نظیر ایجاد و ساماندهی تشکلهای، آموزش، ارتقاء آگاهی و...	
	بهبود وضعیت اکوسیستم های منابع طبیعی	
	اثرات تولیدی و یا بهره وری	نوع اثرات دانش بومی در محدوده استفاده از آن
	اثرات اقتصادی - اجتماعی و فرهنگی	
	اثرات زیست محیطی	

۳- تشریح موقعیت و شرایط:

	عنوان دانش بومی
	موقعیت مکانی (در صورت وجود نقشه ای ارائه دهید) از اسامی رسمی و محلی برای تشریح این موقعیت استفاده نمایید

<p>اقلیم:</p> <p>خاک:</p> <p>توپوگرافی :</p> <p>پوشش گیاهی:</p> <p>وضعیت منابع آب:</p>	<p>راجع به وضعیت طبیعی محل به اختصار توضیح دهید</p>
<p>سطح درآمد :</p> <p>منابع اصلی و فرعی درآمد :</p> <p>مالکیت اراضی و حق بهره برداری رسمی و عرفی از منابع طبیعی شامل زمین/ آب/ تولیدات مرتع جنگل / گیاهان دارویی و ... :</p>	<p>وضعیت غالب شرایط اقتصادی – اجتماعی مردم ساکن در محل و یا در مجاورت آن</p>
	<p>به اختصار راجع به روش بکارگرفته شده در مورد دانش بومی توضیح دهید:</p>
	<p>بر پایه چه معیار و شاخصهایی دانش بومی ارائه شده را اثرگذار در مدیریت جامع حوزه آبخیز و منابع آب و خاک می دانید</p>

۴- تشریح چالشها (مستقیم و غیر مستقیم)	
	تشریح مشکلات و چالشهای منطقه در رابطه بامدیریت جامع آبخیزداری و منابع آب و خاک و آبخیزداری
	چالشهایی که توسط دانش بومی ارائه شده حل می شود را توضیح دهید.
	نتایج ملموس استفاده از دانش بومی ارائه شده را مشخص کنید

۵- فعالیت ها	
	توضیح مختصری راجع به فعالیت های اصلی انجام شده در قالب دانش بومی را ارائه دهید..
	توضیح در خصوص فناوریها و رویکردها و روشهای اعمال دانش بومی ارائه دهید
	تفاوتهای روشهای اجرایی موجود با فعالیتهای تبیین شده در دانش بومی را تشریح کنید
	نقاط اشتراک و تفاوت دانش بومی ارائه شده و مزایای آن

	را در مقایسه به با روش های معمول مرتبط بیان کنید
	آیا اقدامی در ارتباط با بهره برداری از دانش بومی ارائه شده در طرح های اجرایی مرتبط صورت گرفته است؟ در صورتی که جواب مثبت است تشریح نمایید.

۶- سازمان ها / نقش آفرینان درگیر (همکاری، مشارکت و نقش دست اندرکاران)	
<p>۱- نام و مشخصات روستا/ گروه ها/ عشایر و جوامع محلی که بهترین تجربیات/ دانش بومی بطور خاص منتسب به آنان می باشد</p>	<p>۱- نام و مشخصات روستا/ گروه ها/ عشایر و جوامع محلی که بهترین تجربیات/ دانش بومی بطور خاص منتسب به آنان می باشد</p>
<p>۱- آیا در اعمال دانش بومی بکار گرفته شده دستگاه های اجرایی دولتی / دیگر را متاثر از خود می کند. در صورتی که جواب بلی است نام دستگاه های مذکور را ذکر نمایید.</p>	<p>۱- آیا در اعمال دانش بومی بکار گرفته شده دستگاه های اجرایی دولتی / دیگر را متاثر از خود می کند. در صورتی که جواب بلی است نام دستگاه های مذکور را ذکر نمایید.</p>
<p>نام دست اندرکاران محلی درگیر را ذکر کنید.</p>	<p>چه طیف و اقشاری از جامعه محلی شامل تشکلهای اصناف تعاونی ها و سازمانهای مردم نهاد و بخش خصوصی درگیر</p>

	دانش بومی ارائه شده می باشد
	نقش دست اندرکارانی را که نام بردید در برنامه ریزی، و اجرای دانش بومی ذکر کنید

۷- اثر بخشی	
تولید یا بهره وری	در مورد اثرات دانش بومی در منطقه اجرای آن توضیح دهید (دو اثر اولویت دار در زمینه های عنوان شده ذکر شود)
۱- ۲-	
اقتصادی - اجتماعی (از جمله فرهنگی)	
۱- ۲-	
سازگاری و ارتقای تاب آوری	
۱- ۲-	
۱- ۲-	در مورد دو اثر خارج از محدوده دانش بومی توضیح دهید (اثرات آن در مناطق اطراف مشاهده می شود)
به اعتقاد شما آیا این دانش بومی اثر مثبتی بر کاهش تخریب سرزمین دارد؟ تخریب سرزمین به عوامل انسانی و یا طبیعی اطلاع می شود که در دراز مدت موجب کاهش قابلیت تولید خاک می گردند	تأثیر بر تخریب سرزمین، تنوع زیستی و تغییر اقلیم
بله/ خیر	
به اعتقاد شما آیا این دانش بومی اثر مثبتی بر حفظ تنوع زیستی دارد؟	
بله/ خیر	

<p>به اعتقاد شما آیا این دانش بومی اثر مثبتی بر تعدیل عوامل اصلی ایجاد و تشدید تغییر اقلیم دارد؟ منظور از تغییر اقلیم در این سند کلیه اقداماتی است که موجب کاهش انتشار کربن اتمسفری و یا افزایش ترسیب یا ذخیر کربن در پوشش گیاهی و خاک می گردد. توسعه پوشش گیاهی از اقدامات شاخص ترسیب کربن می باشد.</p> <p>بله/ خیر</p>	
<p>به اعتقاد شما آیا بهترین تجربیات/ دانش بومی که پیشنهاد نموده اید اثر مثبتی بر سازگاری با پیامدهای تغییر اقلیم دارد؟</p> <p>بله/ خیر</p>	
	<p>در مورد علل توضیح دهید:</p>
	<p>آیا توجیه اقتصادی و تحلیل هزینه - فایده برای اثرات دانش بومی ارائه شده انجام شده است؟ در صورتی که جواب مثبت است توضیح دهید</p>

<p>۸- قابلیت تکرار و تعمیم</p>	
	<p>آیا دانش بومی ارائه شده به سایر مناطق بسط داده / معرفی شده است؟</p> <p>اگر بلی به کجا</p>

	<p>آیا دستگاه های دولتی اقدامات حمایتی / تشویقی . ترویجی جهت تعمیم دانش بومی ارائه شده را انجام داده اند اگر جواب بلی است نوع اقدامات را تشریح نمائید</p>	
<p>توضیح: مثال هایی در مورد شرایطی که منجر به کارکرد مناسب بهترین تجربیات/ دانش بومی می باشد باشند شامل: شرایط خاص اجتماعی، فرهنگی باورها و اعتقادات خاص نسبت به کارکرد بهترین تجربیات/ دانش بومی و یا شرایط ویژه اقلیمی و یا اعمال سیاست و یا قانون خاص رسمی و عرفی و غیره، برای هر "شرط موفقیت" بیان کنید که چنین شرطی: (a) مربوط به موقعیت محلی است و بنابراین نمی تواند به نقطه ای دیگر تعمیم داد؛ (b) به نقطه ای دیگر قابل تعمیم است با درصدی از سازگاری؛ (C) به نقطه ای دیگر قابل تعمیم است با درصد بالایی از سازگاری.</p>	<p>آیا می توانید سه شرط اصلی که منجر به کارکرد مناسب دانش بومی می باشد را ذکر کنید؟</p>	
	<p>محلی</p> <p>استانی</p> <p>ملی</p> <p>منطقه ای</p> <p>بین المللی</p>	<p>به اعتقاد شما دانش بومی ارائه شده امکان تعمیم با درصدی از سازگاری به منطقه دیگر دارد؟</p> <p>اگر بلی در چه سطحی؟</p>
<p>۹- درس آموخته ها</p>		
	<p>مربوط به جنبه های سیاستگذاری</p>	

	مربوط به جنبه های مالی
	مربوط به جنبه های فناوری

۱۰- سایر موارد:

- حد اقل دو عکس از منطقه و محل وقوع دانش بومی و نحوه کار کرد آن ارائه دهید:
- هر عکس می بایست واجد توضیحاتی شامل مختصات جغرافیایی و عوارض شاخص منطقه با نام رسمی و محلی، تاریخ و اطلاعات فردی گیرنده عکس باش
- مشخصات محقق/ تسهیلگر تکمیل این پرسش نامه:
 - نام و نام خانوادگی:
 - کدملی:
 - سمت:
 - آدرس محل کار:
 - تلفن محل کار:
 - شماره تلفن همراه:
 - پست الکترونیک:
 - تاریخ تکمیل پرسش نامه:

کدام یک از مشخصات محقق/تسهیلگر در هنگام انتشار سند قید نگردد، نام ببرید:

محقق/ تسهیلگر مسئول تکمیل این پرسش نامه تایید می نماید که افراد، نهادها، تشکلهای و... که در این پرسش نامه مورد اشاره قرار گرفته اند مفاد این پرسش نامه را قبول داشته و اعتراضی نسبت به استفاده و انتشار این سند توسط دیگران ندارند.

امضا

تاریخ

این قسمت توسط مقام ارزیابی کننده تکمیل می‌گردد:

این سند در جلسه مورخ کمیته تخصصی سازمان/نهاد/اداره

کل/دانشگاه مورد بررسی و تایید قرار گرفت.

این سند در جلسه مورخ کمیته تخصصی سازمان/نهاد/اداره

کل/دانشگاه بررسی شد و مورد تایید قرار نگرفت.

به دلایل زیر:

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس کمیته:

این سند در جلسه مورخ شورای راهبردی مرکز بین المللی مدیریت

جامع حوزه آبخیز و منابع زیستی در مناطق خشک و نیمه خشک مورد بررسی و تایید قرار گرفت.

این سند در جلسه مورخ شورای راهبردی مرکز بین المللی مدیریت

جامع حوزه آبخیز و منابع زیستی در مناطق خشک و نیمه خشک مورد بررسی شد و مورد تایید قرار نگرفت.

به دلایل زیر:

نام و نام خانوادگی و امضاء رئیس مرکز: